

การประเมินโครงการส่งเสริมการอ่านของโรงเรียนในสหวิทยาเขตลุ่มน้ำปิง
สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาตาก

**Evaluation of Reading Promotion Project in School of the
Lum Nam Ping Academic Group under Tak Secondary Educational
Service Area Office**

วรุฒม์ เครือแก้ว^{1*}, สุภาภรณ์ กิตติรัชฎานนท์²

^{1,2}วิทยาลัยนอร์ทเทิร์น, ตาก, ประเทศไทย

Warut Kruakaao¹, Supaporn Kittiratchadanon²

^{1,2}Northern College, Tak, Thailand

✉: * warut.k@tps.ac.th

(* Author Corresponding Email)

Received: 06 July 2025; Revised: 25 July 2025; Accepted: 06 August 2025

© The Author(s) 2026

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้ มีวัตถุประสงค์เพื่อประเมินโครงการและหาแนวทางการดำเนินการดำเนินโครงการส่งเสริมการอ่านของโรงเรียนในสหวิทยาเขตลุ่มน้ำปิง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาตาก ประชากร กลุ่มตัวอย่างและแหล่งข้อมูล ได้แก่ ผู้ทรงคุณวุฒิ ผู้บริหารสถานศึกษา ครู บุคลากรทางการศึกษา และนักเรียน จำนวน 563 คน เครื่องมือที่ใช้ในวิจัยเป็นแบบสอบถามและแบบสัมภาษณ์ ทำการวิเคราะห์ข้อมูลโดยการหาค่าความถี่ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานและวิเคราะห์เนื้อหา ผลการวิจัยพบว่า 1.ด้านปัจจัยเบื้องต้น โดยภาพรวมและรายข้อพบว่า ทุกข้อมีสภาพโครงการส่งเสริมการอ่าน อยู่ในระดับมาก โดยข้อที่มีค่าเฉลี่ยน้อยเมื่อเทียบกับข้ออื่น ๆ คือ ด้านงบประมาณ 2. ด้านกระบวนการ โดยภาพรวมและรายข้อพบว่า ทุกข้อมีสภาพโครงการส่งเสริมการอ่าน อยู่ในระดับมาก โดยข้อที่มีค่าเฉลี่ยน้อยเมื่อเทียบกับข้ออื่น ๆ คือ การดำเนินกิจกรรม 3. ด้านผลผลิตของโครงการ โดยภาพรวมและรายข้อพบว่า ทุกข้อมีสภาพโครงการส่งเสริมการอ่าน อยู่ในระดับมาก โดยข้อที่มีค่าเฉลี่ยน้อยเมื่อเทียบกับข้ออื่น ๆ คือ นักเรียนมีนิสัยรักการอ่านและการเรียนรู้ สำหรับแนวทางการพัฒนาการดำเนินการโครงการส่งเสริมการอ่านในแต่ละด้านได้แก่ สถานศึกษาควรสร้างกลไกการใช้ทรัพยากรร่วมกันระหว่างโรงเรียนในสหวิทยาเขตเพื่อลดต้นทุนและเพิ่มประสิทธิภาพการดำเนินโครงการ ควรส่งเสริมการมีส่วนร่วมระหว่างนักเรียน ครู ผู้ปกครอง ชุมชน และหน่วยงานภายนอก ผ่านกิจกรรมการอ่านที่หลากหลาย และควรมีการสร้างชุมชนแห่งการอ่านที่เปิดโอกาสให้ผู้เรียนได้แลกเปลี่ยนประสบการณ์การอ่านร่วมกัน สร้างเครือข่ายระหว่างโรงเรียน การสร้างกิจกรรมอ่านเป็นกลุ่มทั้งในรูปแบบออนไลน์และออฟไลน์ เพื่อสร้างวัฒนธรรมการอ่านแบบมีส่วนร่วม

คำสำคัญ: การประเมินโครงการ, โครงการส่งเสริมการอ่าน, แนวทางการพัฒนาการดำเนินโครงการ, สหวิทยาเขต

Abstract

This research aimed to evaluate the reading promotion project and identify guidelines for its development in schools of the Lum Nam Ping Academic Group under Tak Secondary Educational Service Area Office. The population, sample group, and data sources comprised 563 individuals, including experts, school administrators, teachers, educational personnel, and students. The research instruments employed were questionnaires and interview protocols. Data analysis involved the calculation of frequency, percentage, mean, standard deviation, and content analysis. The research findings revealed the following: 1. Regarding input factors, the overall and item-level analyses indicated that the conditions of the reading promotion project were at a high level for all aspects. However, the budgetary aspect exhibited the lowest mean compared to other factors. 2. Concerning the process factors, the overall and item-level analyses demonstrated that the conditions of the reading promotion project were at a high level across all aspects. Nevertheless, activity implementation showed the lowest mean in comparison to other factors. 3. In terms of project outputs, the overall and item-level analyses indicated that the conditions of the reading promotion project were at a high level for all aspects. Notably, students' reading habits and learning engagement presented the lowest mean when compared to other factors. For guidelines in developing the implementation of the reading promotion project in each aspect, it is suggested that educational institutions should establish mechanisms for resource sharing among schools within the academic group to reduce costs and enhance project efficiency. Furthermore, promoting participation among students, teachers, parents, the community, and external agencies through diverse reading activities is recommended. Establishing a reading community that provides opportunities for learners to exchange reading experiences collaboratively, creating networks among schools, and organizing group reading activities in both online and offline formats are also proposed to foster a participatory reading culture.

Keyword: Project Evaluation, Reading Promotion Project, Development Guidelines for Project Implementation, Academic Group

1. บทนำ

การอ่านเป็นพื้นฐานสำคัญของการเรียนรู้ตลอดชีวิตโดยเฉพาะในวัยเด็กที่เมื่อได้รับการส่งเสริมให้รู้จักหนังสือและการอ่านที่เร็วขึ้นเท่าไรยิ่งส่งผลให้เด็กมีพัฒนาการและความพร้อมที่จะเรียนรู้เร็วขึ้นเท่านั้นเพราะช่วยให้เด็กได้เกิดความคิดสร้างสรรค์และจินตนาการ (องค์การยูนิเซฟ ประเทศไทย, 2567) ด้วยความสำคัญดังกล่าว สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานโดยสำนักวิชาการและมาตรฐานการศึกษา กระทรวงศึกษาธิการ จึงได้ให้ความสำคัญเกี่ยวกับการส่งเสริมการอ่าน เนื่องจากการอ่านเป็นเครื่องมือสำคัญในการแสวงหาความรู้และพัฒนาตนเอง (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน, 2567) ทั้งนี้ประกาศกระทรวงศึกษาธิการ เรื่องนโยบายการศึกษาของกระทรวงศึกษาธิการ ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2567 – 2568 ได้บรรจุให้การส่งเสริมการอ่านเป็นนโยบายสำคัญ โดยกำหนดให้ส่งเสริมการอ่านเพื่อเป็นวิถีในการค้นหาความรู้และต่อยอดองค์ความรู้ที่สูงขึ้น รวมถึงพัฒนาความสามารถด้านการอ่านตามแนวทางการประเมิน PISA (กระทรวงศึกษาธิการ, 2566) อย่างไรก็ตาม ปัจจุบันเด็กไทยเกิดปัญหาด้านการอ่านซึ่งสะท้อนจากผลการประเมิน PISA ในปี 2565 ที่พบว่า คะแนนเฉลี่ยด้านการอ่านอยู่ที่ 379 คะแนน ซึ่งเป็นคะแนนที่ต่ำที่สุดในรอบ 20 ปี (สถาบันส่งเสริมการสอนวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี, 2566)

ปัญหาการอ่านในสังคมไทยเกิดจากหลายปัจจัย ได้แก่ ระบบการเรียนการสอนไม่ได้ให้ความสำคัญกับการอ่านเป้าหมายของการอ่านหนังสือเป็นเพียงเพื่อทดสอบเท่านั้น ความสำคัญของใบปริญญามากกว่าความรู้ การวัดผลที่ไม่เอื้อต่อการอ่าน และปัจจัยด้านครูผู้สอน รวมทั้งปัจจัยสนับสนุน เช่น ปัญหาด้านหนังสือ ปัญหาด้านห้องสมุด ปัญหาในการบริหารจัดการโครงการทางด้านการอ่านที่ไม่สามารถเข้าถึงประชาชนส่วนใหญ่ (พงศศักดิ์ สังขวิทยุ, 2563)

โรงเรียนในสหวิทยาเขตลุ่มน้ำปิง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาตาก ได้ดำเนินการจัดโครงการส่งเสริมการอ่านของโรงเรียนในสถานศึกษาเพื่อให้นักเรียนได้เกิดนิสัยรักการอ่านและการเรียนรู้ที่เหมาะสมกับวัย (สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาตาก, 2567) แต่การดำเนินการที่ผ่านมาเป็นเพียงการสรุปโครงการโดยยังขาดการประเมินโครงการอย่างเป็นระบบ

ดังนั้นผู้วิจัยจึงมีความสนใจที่จะทำการประเมินโครงการส่งเสริมการอ่านของโรงเรียนในสหวิทยาเขตลุ่มน้ำปิง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาตากซึ่งเป็นโครงการที่มีความสำคัญและได้ดำเนินการเมื่อปีการศึกษา 2567 เพื่อนำผลการประเมินมาเป็นข้อมูลสารสนเทศ และเป็นเครื่องมือในการกำหนดแนวทางพัฒนาโครงการให้มีประสิทธิภาพที่สูงขึ้น โดยใช้รูปแบบการประเมินเชิงระบบ (System Approach) มีกรอบในการประเมินเป็น 3 ด้าน คือการปัจจัยเบื้องต้น (Input) กระบวนการดำเนินงาน (Process) การประเมินประเมินผลผลิต (Output) เพื่อให้ทราบข้อมูลการดำเนินการแต่ละขั้นตอน ตลอดจนจุดเด่น จุดด้อย ความคิดเห็นของผู้เกี่ยวข้องต่อการดำเนินการว่ามีความรู้ความเข้าใจในการส่งเสริมการอ่านมากเพียงใดและเพื่อให้ได้ข้อมูลของโครงการที่จะเป็นประโยชน์ในการปรับปรุงพัฒนาโครงการต่าง ๆ ของของโรงเรียนในสหวิทยาเขตลุ่มน้ำปิง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาตากต่อไป

2. วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อประเมินโครงการส่งเสริมการอ่านของโรงเรียนในสหวิทยาเขตลุ่มน้ำปิง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาตาก
2. เพื่อหาแนวทางพัฒนาการดำเนินโครงการส่งเสริมการอ่านของโรงเรียนในสหวิทยาเขตลุ่มน้ำปิง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาตาก

3. วิธีดำเนินการวิจัย

การดำเนินการวิจัย แบ่งการดำเนินการออกเป็น 2 ขั้นตอน ดังนี้

ขั้นตอนที่ 1 การประเมินโครงการส่งเสริมการอ่านของโรงเรียนในสหวิทยาเขตลุ่มน้ำปิง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาตาก โดยใช้แนวคิดการประเมินเชิงระบบ(System Approach) โดยทำการประเมิน 3 ด้านได้แก่ ปัจจัยเบื้องต้น (Input) กระบวนการ (Process) และผลผลิต (Output) เป็นหลัก และดำเนินการตามขั้นตอน ดังนี้ 1) ศึกษากรอบแนวคิด เอกสาร รายงานโครงการส่งเสริมการอ่าน 2) สร้างแบบสอบถาม 3) เก็บรวบรวมข้อมูลและวิเคราะห์ข้อมูล 4) รายงานการประเมิน

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากร ได้แก่ ผู้บริหารสถานศึกษา ครูผู้สอน และนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 – 6 ประจำปีการศึกษา 2567 ของโรงเรียนในสหวิทยาเขตลุ่มน้ำปิง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาตาก จำนวน 5 โรงเรียน โดยแบ่งเป็น ผู้บริหารสถานศึกษา จำนวน 11 คน ครูผู้สอน จำนวน 192 คน และนักเรียน จำนวน 3,685 คน

กลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ นักเรียน จำนวน 351 คน ซึ่งกำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่างจากการเปิดตารางของเครจซีและมอร์แกน (Krejcie and Morgan) จากจำนวนนักเรียนทั้งหมด เทียบสัดส่วนของแต่ละโรงเรียนแล้ว สุ่มอย่างง่าย (Simple Random Sampling) ได้กลุ่มตัวอย่าง ดังนี้ (บุญชม ศรีสะอาด, 2560 : 120 - 128) ดัง

ตารางที่ 1 แสดงจำนวนประชากรของโรงเรียนในสหวิทยาเขตลุ่มน้ำปิง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาตาก ปีการศึกษา 2567

ที่	โรงเรียน	ประชากร (คน)				กลุ่มตัวอย่าง(คน)			
		ผู้บริหารสถานศึกษา	ครูผู้สอน	นักเรียน	รวม	ผู้บริหารสถานศึกษา	ครูผู้สอน	นักเรียน	รวม
1	ตากพิทยาคม	5	134	2,781	2,920	5	134	260	399
2	นาโบสถ์พิทยาคม	1	23	384	408	1	23	40	64
3	วังประจวบพิทยาคม	2	14	234	250	2	14	21	37
4	วังเจ้าพิทยาคม	2	11	226	239	2	11	20	33
5	วังหินกิตติพิทยาคม	1	10	60	71	1	10	10	21
รวม		11	192	3,685	3,888	11	192	351	554

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

แบ่งออกเป็น 2 ฉบับ คือ

ฉบับที่ 1 แบบสอบถามสำหรับผู้บริหารสถานศึกษาและครู ด้านปัจจัยเบื้องต้น ด้านกระบวนการ และด้านผลผลิตของโครงการส่งเสริมการอ่าน แบ่งออกเป็น 2 ตอน ดังนี้ ตอนที่ 1 แบบสอบถามเกี่ยวกับข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบเป็นแบบสอบถามแบบกำหนดคำตอบ (Multiple Choice) ตอนที่ 2 แบบสอบถามความคิดเห็นเกี่ยวกับการประเมินโครงการส่งเสริมการอ่าน มีลักษณะเป็นมาตราส่วน ประเมินค่า (Rating Scale) 5 ระดับ

ฉบับที่ 2 แบบสอบถามสำหรับนักเรียน ด้านผลผลิตของโครงการส่งเสริมการอ่านแบ่งออกเป็น 2 ตอน ดังนี้ ตอนที่ 1 แบบสอบถามเกี่ยวกับข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบเป็นแบบสอบถามแบบกำหนดคำตอบ (Multiple

Choice) ตอนที่ 2 แบบสอบถามความคิดเห็นเกี่ยวกับการประเมินโครงการส่งเสริมการอ่านลักษณะเป็นมาตราส่วน ประเมินค่า (Rating Scale) 5 ระดับ

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย สำหรับผู้บริหารสถานศึกษาและครู และสำหรับนักเรียนมีค่าสัมประสิทธิ์ความตรงเชิงเนื้อหาอยู่ที่ 1.00 แบบสอบถามแบบสอบถามสำหรับผู้บริหารสถานศึกษาและครูมีค่าความเชื่อมั่น เท่ากับ 0.983 และ แบบสอบถามสำหรับนักเรียนมีค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ 0.958 ตามลำดับ

การวิเคราะห์ข้อมูล

วิเคราะห์ข้อมูลตอนที่ 1 เกี่ยวกับสถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม สถิติที่ใช้ ได้แก่ แจกแจงความถี่ และหาค่าร้อยละ (Percentage)

วิเคราะห์ข้อมูลตอนที่ 2 โดยการคำนวณหาค่าเฉลี่ย (μ) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (σ) โดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูปทางคอมพิวเตอร์ ดังนี้ ข้อมูลเกี่ยวกับปัจจัยเบื้องต้น กระบวนการดำเนินงานและผลผลิตของโครงการส่งเสริมการอ่าน วิเคราะห์ข้อมูลโดยการหาค่าเฉลี่ย (μ) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (σ) และค่าร้อยละ แล้วนำค่ามาแปลความหมาย

ขั้นตอนที่ 2 การหาแนวทางพัฒนาการดำเนินโครงการส่งเสริมการอ่าน ของโรงเรียนในสหวิทยาเขตลุ่มน้ำปิง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาตาก

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

แบบสัมภาษณ์แบบมีโครงสร้าง (structural interview) ซึ่งได้จากการนำผลการวิจัยที่ได้จากวัตถุประสงค์ข้อที่ 1 และ ข้อที่ 2 เกี่ยวกับการประเมินโครงการส่งเสริมการอ่าน มาสังเคราะห์ เรียบเรียง เพื่อกำหนดเป็นกรอบในการสร้างข้อคำถามเกี่ยวกับแนวทางการประเมินโครงการส่งเสริมการอ่าน

การวิเคราะห์ข้อมูล

ข้อมูลที่ได้จากการสัมภาษณ์ ผู้วิจัยนำมาวิเคราะห์เนื้อหา (Content Analysis) และนำมาแจกแจงความถี่ และจัดลำดับความสำคัญ เพื่อรวบรวมเป็นแนวทางการประเมินส่งเสริมการอ่าน

4. ผลการวิจัย

1. การประเมินโครงการส่งเสริมการอ่านของโรงเรียนในสหวิทยาเขตลุ่มน้ำปิง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาตากโดยภาพรวมและรายด้านอยู่ในระดับมาก โดยด้านที่มีค่าเฉลี่ยต่ำที่สุด คือ ด้านผลผลิต รองลงมาคือ ด้านปัจจัยเบื้องต้น และมากที่สุดคือ ด้านกระบวนการ ดังตารางที่ 2

ตารางที่ 2 แสดงค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเกี่ยวกับการประเมินโครงการส่งเสริมการอ่านของโรงเรียนในสหวิทยาเขตลุ่มน้ำปิง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาตาก โดยรวมและรายด้าน

ที่	รายการ	ระดับความเหมาะสม		ระดับความเหมาะสม	ผลการประเมิน
		μ	σ		
1	ด้านปัจจัยเบื้องต้น	4.06	0.65	มาก	ผ่านเกณฑ์
2	ด้านกระบวนการ	4.07	0.69	มาก	ผ่านเกณฑ์

ที่	รายการ	ระดับความเหมาะสม		ระดับความเหมาะสม	ผลการประเมิน
		μ	σ		
3	ด้านผลผลิต	3.97	0.69	มาก	ผ่านเกณฑ์
รวมเฉลี่ย		4.03	0.67	มาก	ผ่านเกณฑ์

2. ด้านปัจจัยเบื้องต้น เมื่อพิจารณาโดยภาพรวมและรายข้อพบว่า ทุกข้อมีสภาพโครงการส่งเสริมการอ่านของโรงเรียนในสหวิทยาเขตลุ่มน้ำปิง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาตาก อยู่ในระดับมาก ($\mu = 4.05, \sigma = 0.73$) โดยข้อที่มีค่าเฉลี่ยน้อยเมื่อเทียบกับข้ออื่น ๆ ใน 3 อันดับสุดท้าย คือ ด้านงบประมาณ ($\mu = 3.87, \sigma = 0.76$) รองลงมา คือ ด้านสถานที่ ($\mu = 4.10, \sigma = 0.72$) และ ด้านวัสดุอุปกรณ์ ($\mu = 4.10, \sigma = 0.73$) ตามลำดับ และด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุดคือ บุคลากรดำเนินงาน ($\mu = 4.14, \sigma = 0.72$)

2.1 ด้านบุคลากรดำเนินงาน โดยรวมมีความเหมาะสมอยู่ในระดับมาก ($\mu = 4.14, \sigma = 0.80$) เมื่อพิจารณาค่าเฉลี่ยเป็นรายข้อ เรียงลำดับจากน้อยไปหามาก 3 ลำดับแรก คือ คือ มีความรู้ ความเข้าใจในประเมินผลการดำเนินงานโครงการส่งเสริมการอ่าน อยู่ในระดับมาก ($\mu = 4.09, \sigma = 0.82$) ซึ่งมีผลการประเมินผ่านเกณฑ์การประเมิน ลำดับต่อมาคือ มีความรู้ ความเข้าใจในการนิเทศ ติดตาม การดำเนินงานโครงการส่งเสริมการอ่าน และมีความรู้ ความเข้าใจในการขับเคลื่อนการบริหารงานโครงการส่งเสริมการอ่าน อยู่ในระดับมาก ($\mu = 4.09, \sigma = 0.77$) ซึ่งมีผลการประเมินผ่านเกณฑ์การประเมิน ตามลำดับ และข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุดคือ มีความรู้ ความเข้าใจด้านการส่งเสริมการอ่าน อยู่ในระดับมาก ($\mu = 4.21, \sigma = 0.76$) ซึ่งมีผลการประเมินผ่านเกณฑ์การประเมิน

2.2 ด้านวัสดุอุปกรณ์ โดยรวมมีความเหมาะสม อยู่ในระดับมาก ($\mu = 4.10, \sigma = 0.79$) เมื่อพิจารณาค่าเฉลี่ยเป็นรายข้อ เรียงลำดับจากน้อยไปหามาก 3 ลำดับแรก คือ มีมีข้อมูลสารสนเทศด้านการส่งเสริมการอ่าน อยู่ในระดับมาก ($\mu = 4.09, \sigma = 0.77$) ซึ่งมีผลการประเมินผ่านเกณฑ์การประเมิน ลำดับต่อมาคือ มีสื่อและวัสดุอุปกรณ์ เพียงพอต่อการดำเนินกิจกรรม อยู่ในระดับมาก ($\mu = 4.19, \sigma = 0.84$) ซึ่งมีผลการประเมินผ่านเกณฑ์การประเมิน และความสะดวกในการใช้วัสดุต่าง ๆ ระยะเวลาในการดำเนินกิจกรรมส่งเสริมการอ่านของนักเรียนและมีความต่อเนื่อง อยู่ในระดับมาก ($\mu = 4.12, \sigma = 0.76$) ซึ่งมีผลการประเมินผ่านเกณฑ์การประเมิน ตามลำดับ และข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุดคือ สื่อและวัสดุอุปกรณ์ มีประโยชน์ต่อการดำเนินกิจกรรม อยู่ในระดับมาก ($\mu = 4.13, \sigma = 0.77$) ซึ่งมีผลการประเมินผ่านเกณฑ์การประเมิน

2.3 ด้านสถานที่ โดยรวมมีความเหมาะสม อยู่ในระดับมาก ($\mu = 4.11, \sigma = 0.82$) เมื่อพิจารณาค่าเฉลี่ยเป็นรายข้อ เรียงลำดับจากน้อยไปหามาก 3 ลำดับแรก คือ มีการจัดป้ายนิเทศ นิทรรศการต่าง ๆ ที่ส่งเสริมการอ่าน อยู่ในระดับมาก ($\mu = 4.02, \sigma = 0.88$) ซึ่งมีผลการประเมินผ่านเกณฑ์การประเมิน ลำดับต่อมาคือ มีมุมส่งเสริมการอ่านโรงเรียน อยู่ในระดับมาก ($\mu = 4.03, \sigma = 0.87$) ซึ่งมีผลการประเมินผ่านเกณฑ์การประเมิน และมีแหล่งเรียนรู้ในโรงเรียนที่เอื้อต่อการอ่าน อยู่ในระดับมาก ($\mu = 4.10, \sigma = 0.83$) ซึ่ง

มีผลการประเมินผ่านเกณฑ์การประเมิน ตามลำดับ และข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุดคือ โรงเรียนมีสถานที่และบริเวณที่เหมาะสมในการดำเนินกิจกรรม อยู่ในระดับมาก ($\mu = 4.22, \sigma = 0.72$) ซึ่งมีผลการประเมินผ่านเกณฑ์การประเมิน

2.4 ด้านงบประมาณ โดยรวมมีความเหมาะสม อยู่ในระดับมาก ($\mu = 3.88, \sigma = 0.83$) เมื่อพิจารณาค่าเฉลี่ยเป็นรายข้อ เรียงลำดับจากน้อยไปหามาก 3 ลำดับแรก คือ งบประมาณที่ใช้มีความเหมาะสมกับโครงการและตามความจำเป็น อยู่ในระดับมาก ($\mu = 3.84, \sigma = 0.87$) ซึ่งมีผลการประเมินผ่านเกณฑ์การประเมิน ลำดับต่อมาคือ การสนับสนุนงบประมาณจากหน่วยงานต้นสังกัดและหน่วยงานอื่น ๆ อยู่ในระดับมาก ($\mu = 3.87, \sigma = 0.79$) ซึ่งมีผลการประเมินผ่านเกณฑ์การประเมิน และงบประมาณเพียงพอ และเหมาะสมกับการดำเนินโครงการ อยู่ในระดับมาก ($\mu = 3.87, \sigma = 0.82$) ซึ่งมีผลการประเมินผ่านเกณฑ์การประเมิน ตามลำดับ และข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุดคือ งบประมาณเหมาะสมกับระยะเวลาในการดำเนินงานกิจกรรมและจำนวนนักเรียนและเกิดความคุ้มค่าอยู่ในระดับมาก ($\mu = 3.92, \sigma = 0.86$) ซึ่งมีผลการประเมินผ่านเกณฑ์การประเมิน

3. ด้านกระบวนการ เมื่อพิจารณาโดยภาพรวมและรายข้อพบว่า ทุกข้อมีสภาพการประเมินโครงการส่งเสริมการอ่านของโรงเรียนในสหวิทยาเขตลุ่มน้ำปิง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาตาก อยู่ในระดับมาก โดยข้อที่มีค่าน้อยเมื่อเทียบกับข้ออื่นๆ ใน 3 อันดับสุดท้าย คือ การดำเนินกิจกรรมรองลงมา คือ การเตรียมการจัดกิจกรรม และการปรับปรุงและแก้ไข ตามลำดับ และด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุดคือ การประเมินผลตรวจสอบผลการดำเนินงาน

3.1 ด้านการเตรียมการจัดกิจกรรม โดยรวมมีความเหมาะสม อยู่ในระดับมาก ($\mu = 4.07, \sigma = 0.81$) ซึ่งเมื่อพิจารณาค่าเฉลี่ยเป็นรายข้อ เรียงลำดับจากน้อยไปหามาก 3 ลำดับแรก คือ โรงเรียนมีการดำเนินการวิเคราะห์ปัญหา สาเหตุ พฤติกรรมบ่งชี้เชิงบวก เพื่อนำไปใช้ อยู่ในระดับมาก ($\mu = 4.00, \sigma = 0.74$) ซึ่งมีผลการประเมินผ่านเกณฑ์การประเมิน ลำดับต่อมาคือ มีการกำหนดแผนการจัดกิจกรรมไว้อย่างเป็นรูปธรรม อยู่ในระดับมาก ($\mu = 4.03, \sigma = 0.88$) ซึ่งมีผลการประเมินผ่านเกณฑ์การประเมิน และ โรงเรียนได้มีการประชุมครู สร้างความรู้ ความตระหนัก แก่ครูและผู้เกี่ยวข้องเพื่อการดำเนินการจัดกิจกรรมในโครงการส่งเสริมการอ่าน อยู่ในระดับมาก ($\mu = 4.06, \sigma = 0.85$) ซึ่งมีผลการประเมินผ่านเกณฑ์การประเมิน ตามลำดับ และข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุดคือ โรงเรียนมีการแต่งตั้งผู้รับผิดชอบโครงการและกิจกรรมอย่างเหมาะสม อยู่ในระดับมาก ($\mu = 4.15, \sigma = 0.86$) ซึ่งมีผลการประเมินผ่านเกณฑ์การประเมิน

3.2 ด้านการดำเนินกิจกรรม โดยรวมมีความเหมาะสม อยู่ในระดับมาก ($\mu = 4.02, \sigma = 0.83$) เมื่อพิจารณาค่าเฉลี่ยเป็นรายข้อ เรียงลำดับจากน้อยไปหามาก 3 ลำดับแรก คือ มีการจัดกิจกรรมส่งเสริมการอ่านอย่างต่อเนื่อง อยู่ในระดับมาก ($\mu = 3.96, \sigma = 0.80$) ซึ่งมีผลการประเมินผ่านเกณฑ์การประเมิน ลำดับต่อมาคือ มีการจัดกิจกรรมพัฒนาคุณภาพการเรียนรู้การจัดกิจกรรมส่งเสริมการอ่านอย่างต่อเนื่องสม่ำเสมอ อยู่ในระดับมาก ($\mu = 3.99, \sigma = 0.85$) ซึ่งมีผลการประเมินผ่านเกณฑ์การประเมิน และมีการสร้างแรงจูงใจ

สนับสนุนให้นักเรียนอ่านหนังสืออย่างสม่ำเสมอ อยู่ในระดับมาก ($\mu = 4.00, \sigma = 0.80$) ซึ่งมีผลการประเมินผ่านเกณฑ์การประเมิน ตามลำดับ และข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ มีการจัดกิจกรรมส่งเสริมการอ่านที่หลากหลาย อยู่ในระดับมาก ($\mu = 4.07, \sigma = 0.83$) ซึ่งมีผลการประเมินผ่านเกณฑ์การประเมิน

3.3 ด้านการประเมินผลตรวจสอบผลการดำเนินงาน โดยรวมมีความเหมาะสม อยู่ในระดับมาก ($\mu = 4.12, \sigma = 0.79$) เมื่อพิจารณาค่าเฉลี่ยเป็นรายข้อ เรียงลำดับจากน้อยไปหามาก 3 ลำดับแรก คือ เปิดโอกาสให้ทุกคนมีส่วนร่วมในการนิเทศและติดตามการดำเนินกิจกรรมในโครงการ อยู่ในระดับมาก ($\mu = 4.02, \sigma = 0.84$) ซึ่งมีผลการประเมินผ่านเกณฑ์การประเมิน ลำดับต่อมาคือ มีกระบวนการนิเทศ กำกับ ติดตาม การดำเนินงานอย่างต่อเนื่อง อยู่ในระดับมาก ซึ่งมีผลการประเมินผ่านเกณฑ์การประเมิน และครู ผู้รับผิดชอบ มีการประชุมเพื่อรายงานผลการดำเนินงานเป็นระยะ อยู่ในระดับมาก ($\mu = 4.09, \sigma = 0.81$) ซึ่งมีผลการประเมินผ่านเกณฑ์การประเมิน ตามลำดับ และข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ ครูผู้รับผิดชอบกิจกรรมได้ประเมินผลการดำเนินงานอย่างต่อเนื่อง อยู่ในระดับมาก ($\mu = 4.22, \sigma = 0.79$) ซึ่งมีผลการประเมินผ่านเกณฑ์การประเมิน

3.4 ด้านการปรับปรุงและแก้ไข โดยรวมมีความเหมาะสม อยู่ในระดับมาก ($\mu = 4.11, \sigma = 0.78$) ซึ่งมีผลการประเมินตามเกณฑ์การตัดสิน ผ่านเกณฑ์การประเมิน เมื่อพิจารณาค่าเฉลี่ยเป็นรายข้อ เรียงลำดับจากน้อยไปหามาก 3 ลำดับแรก คือ มีการแนะนำปัญหา และแนวทางปรับปรุงแก้ไขโดยผู้รับผิดชอบแต่ละกิจกรรม อยู่ในระดับมาก ($\mu = 4.08, \sigma = 0.72$) ซึ่งมีผลการประเมินผ่านเกณฑ์การประเมิน ลำดับต่อมา คือ มีการประชุมครูและผู้เกี่ยวข้องเพื่อหาแนวทางปรับปรุงแก้ไขร่วมกัน อยู่ในระดับมาก ($\mu = 4.08, \sigma = 0.76$) ซึ่งมีผลการประเมินผ่านเกณฑ์การประเมิน และมีการนิเทศ กำกับ และมีการยืดหยุ่น ปรับเปลี่ยนวิธีการ ระยะเวลาตามความเหมาะสม อยู่ในระดับมาก ($\mu = 4.11, \sigma = 0.83$) ซึ่งมีผลการประเมินผ่านเกณฑ์การประเมิน ตามลำดับ และข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ มีการปรับปรุงพัฒนาอย่างต่อเนื่อง อยู่ในระดับมาก ($\mu = 4.18, \sigma = 0.82$) ซึ่งมีผลการประเมินผ่านเกณฑ์การประเมิน

4. ด้านผลผลิตของโครงการ เมื่อพิจารณาโดยภาพรวมและรายข้อพบว่า ทุกข้อมีสภาพการประเมินโครงการส่งเสริมการอ่านของโรงเรียนในสหวิทยาเขตลุ่มน้ำปิง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาตาก อยู่ในระดับมาก โดยข้อที่มีค่าเฉลี่ยน้อยเมื่อเทียบกับข้ออื่น ๆ ใน 3 อันดับสุดท้าย คือ นักเรียนมีนิสัยรักการอ่านและการเรียนรู้ ลำดับต่อมา คือ นักเรียนได้พัฒนาทักษะการอ่าน การคิด และการเขียนบันทึกเรื่องราวที่อ่านในสมุดบันทึกการอ่าน และ นักเรียนได้อ่านและศึกษาค้นคว้าเรื่องราวต่าง ๆ ที่เป็นประโยชน์ต่อการเรียนและการดำเนินชีวิต ตามลำดับ

4.1 ด้านนักเรียนได้อ่านและศึกษาค้นคว้าเรื่องราวต่าง ๆ ที่เป็นประโยชน์ต่อการเรียนและการดำเนินชีวิต ของผู้บริหารและครู โดยรวมมีความเหมาะสม อยู่ในระดับมาก ($\mu = 4.01, \sigma = 0.80$) เมื่อพิจารณาค่าเฉลี่ยเป็นรายข้อ เรียงลำดับจากน้อยไปหามาก 3 ลำดับแรก คือ นักเรียนใช้เวลาที่ในการอ่านหนังสือเพิ่มมากขึ้น อยู่ในระดับมาก ($\mu = 3.86, \sigma = 0.86$) ซึ่งมีผลการประเมินผ่านเกณฑ์การประเมิน ลำดับ

ต่อมา คือ จำนวนหนังสือที่นักเรียนอ่านเพิ่มมากขึ้นอยู่ในระดับมาก ($\mu = 3.95, \sigma = 0.83$) ซึ่งมีผลการประเมินผ่านเกณฑ์การประเมิน และนักเรียนสามารถสร้างผลงานจากการอ่านได้อยู่ในระดับมาก ($\mu = 3.99, \sigma = 0.77$) ซึ่งมีผลการประเมินผ่านเกณฑ์การประเมิน ตามลำดับ และข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ นักเรียนนำความรู้ที่ได้จากการอ่านไปใช้ในชีวิตจริง อยู่ในระดับมาก ($\mu = 4.02, \sigma = 0.77$) ซึ่งมีผลการประเมินผ่านเกณฑ์การประเมิน

4.2 ด้านนักเรียนได้พัฒนาทักษะการอ่าน การคิด และการเขียนบันทึกเรื่องราวที่อ่านในสมุดบันทึกการอ่าน ของผู้บริหารและครู โดยรวมมีความเหมาะสม อยู่ในระดับมาก ($\mu = 4.00, \sigma = 0.81$) เมื่อพิจารณาค่าเฉลี่ยเป็นรายข้อ เรียงลำดับจากน้อยไปหามาก 3 ลำดับแรก คือ นักเรียนเขียนบันทึกการอ่านอย่างต่อเนื่อง อยู่ในระดับมาก ($\mu = 3.95, \sigma = 0.87$) ซึ่งมีผลการประเมินผ่านเกณฑ์การประเมิน ลำดับต่อมา คือ นักเรียนสรุปและสังเคราะห์ข้อมูลจากการอ่านเพื่อสร้างความเข้าใจที่ลึกซึ้ง อยู่ในระดับมาก ($\mu = 3.96, \sigma = 0.81$) ซึ่งมีผลการประเมินผ่านเกณฑ์การประเมิน และนักเรียนสามารถในการอ่านจับใจความและวิเคราะห์เนื้อหาที่ซับซ้อน อยู่ในระดับมาก ($\mu = 3.97, \sigma = 0.83$) ซึ่งมีผลการประเมินผ่านเกณฑ์การประเมิน ตามลำดับ และข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ นักเรียนสามารถนำเสนอความคิดสร้างสรรค์ผ่านสิ่งที่อ่าน อยู่ในระดับมาก ($\mu = 4.09, \sigma = 0.82$) ซึ่งมีผลการประเมินผ่านเกณฑ์การประเมิน

4.3 ด้านนักเรียนมีนิสัยรักการอ่านและการเรียนรู้ ของผู้บริหารและครู โดยรวมมีความเหมาะสม อยู่ในระดับมาก ($\mu = 3.93, \sigma = 0.85$) เมื่อพิจารณาค่าเฉลี่ยเป็นรายข้อ เรียงลำดับจากน้อยไปหามาก 3 ลำดับแรก คือ นักเรียนมักชวนเพื่อนอ่านหนังสือ อยู่ในระดับมาก ($\mu = 3.78, \sigma = 0.99$) ซึ่งมีผลการประเมินผ่านเกณฑ์การประเมิน ลำดับต่อมา คือ เวลาไปสถานที่ต่าง ๆ นักเรียนมักจะนำหนังสือไปอ่านด้วยเสมอ อยู่ในระดับมาก ($\mu = 3.82, \sigma = 0.98$) ซึ่งมีผลการประเมินผ่านเกณฑ์การประเมิน และนักเรียนมีการแลกเปลี่ยนหนังสืออ่านกับเพื่อนเสมอ อยู่ในระดับมาก ($\mu = 3.84, \sigma = 0.92$) ซึ่งมีผลการประเมินผ่านเกณฑ์การประเมิน ตามลำดับ และข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ นักเรียนเลือกหนังสือที่ชอบอ่านด้วยตนเอง อยู่ในระดับมาก ($\mu = 4.09, \sigma = 0.79$) ซึ่งมีผลการประเมินผ่านเกณฑ์การประเมิน

5. แนวทางพัฒนาการดำเนินโครงการส่งเสริมการอ่านของโรงเรียนในสหวิทยาเขตลุ่มน้ำปิง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาตาก จากการสัมภาษณ์ ซึ่งผู้ให้ข้อมูล ได้แก่ ผู้ทรงคุณวุฒิและผู้เชี่ยวชาญเกี่ยวกับโครงการส่งเสริมการอ่าน จำนวน 9 คน โดยการจัดลำดับและความถี่ เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านสามารถสรุปผลได้ ดังนี้

5.1 ด้านปัจจัยเบื้องต้น ควรดำเนินการในอันดับแรก ได้แก่ สถานศึกษาควรสร้างกลไกการใช้ทรัพยากรร่วมกันระหว่างโรงเรียนในสหวิทยาเขตเพื่อลดต้นทุนและเพิ่มประสิทธิภาพการดำเนินโครงการ หรือแสวงหาแหล่งทุนเพิ่มเติมจากภาคเอกชน หน่วยงานภายนอก หรือกองทุนสนับสนุนการศึกษา พร้อมทั้งพัฒนาระบบการติดตามการใช้งบประมาณที่โปร่งใสตรวจสอบได้รองลงมา ได้แก่ สถานศึกษาควรมีหลักสูตรฝึกอบรมเชิงปฏิบัติการเฉพาะทางด้านการส่งเสริมการอ่านเพื่อพัฒนาความรู้และทักษะของบุคลากรผ่านการอบรม การ

แลกเปลี่ยนเรียนรู้ และพัฒนาคลังความรู้ออนไลน์เกี่ยวกับเทคนิคการส่งเสริมการอ่าน และสถานศึกษาควรมีการพัฒนากระบวนการสื่อสารสนเทศเพื่อการบริหารจัดการและติดตามประเมินผลพฤติกรรมการอ่านของนักเรียนรายบุคคลและใช้เทคโนโลยีข้อมูลในการวิเคราะห์ประสิทธิภาพของกิจกรรมส่งเสริมการอ่านที่จัดขึ้น

5.2 ด้านกระบวนการดำเนินงาน ควรดำเนินการในอันดับแรก ได้แก่ สถานศึกษาควรส่งเสริมการมีส่วนร่วมระหว่างนักเรียน ครู ผู้ปกครอง ชุมชน และหน่วยงานภายนอก ผ่านกิจกรรมการอ่านที่หลากหลาย เช่น การจัดตั้งคณะกรรมการร่วม และการสร้างเครือข่ายความร่วมมือระหว่างโรงเรียน รองลงมา ได้แก่ สถานศึกษาควรมีการพัฒนากิจกรรมที่หลากหลาย น่าสนใจ และทันสมัย เช่น กิจกรรมการแสดงละคร การทำหนังสือทำมือ และการใช้สื่อสังคมออนไลน์ในการแนะนำหนังสือที่ตอบสนองความสนใจและความต้องการของผู้เรียนในยุคดิจิทัล และสถานศึกษาควรมีการผสมผสานกิจกรรมส่งเสริมการอ่านเข้ากับการเรียนการสอนในทุกกลุ่มสาระการเรียนรู้ ใช้แนวคิด Active Learning ให้การอ่านเป็นส่วนหนึ่งของการสอน และสอดแทรกกิจกรรมการอ่านเข้าไปในเนื้อหาวิชาที่สอน

5.3 ด้านผลผลิต ควรดำเนินการในอันดับแรก ได้แก่ สถานศึกษาควรมีการสร้างชุมชนแห่งการอ่าน เช่น การจัดตั้งกลุ่มหรือชมรมนักอ่านที่เปิดโอกาสให้ผู้เรียนได้แลกเปลี่ยนประสบการณ์การอ่านร่วมกัน สร้างเครือข่ายระหว่างโรงเรียน การสร้างกิจกรรมอ่านเป็นกลุ่มทั้งในรูปแบบออนไลน์และออฟไลน์ เพื่อสร้างวัฒนธรรมการอ่านแบบมีส่วนร่วม รองลงมา ได้แก่ สถานศึกษาควรมีการประยุกต์ใช้แอปพลิเคชัน แพลตฟอร์มออนไลน์ และสื่อสังคมออนไลน์เพื่อกระตุ้นการอ่าน ติดตามความก้าวหน้า และบันทึกการอ่าน รวมถึงการใช้เครื่องมือดิจิทัลที่นักเรียนสามารถเข้าถึงได้ง่าย เพื่อให้การอ่านและการบันทึกสอดคล้องกับรูปแบบการเรียนรู้ในยุคดิจิทัล สถานศึกษาควรมีการพัฒนากระบวนการบันทึกการอ่านที่น่าสนใจและเข้าถึงง่าย เช่น Reading Passport หรือแอปพลิเคชันบันทึกการอ่าน การกำหนดเป้าหมายการอ่านที่ชัดเจนและวัดผลได้ และการนำข้อมูลการบันทึกมาใช้ในการประเมิน และสถานศึกษาควรมีการจัดกิจกรรมที่ส่งเสริมการมีส่วนร่วมและการแข่งขันในรูปแบบกลุ่มหรือทีม เช่น การประกวดกิจกรรมส่งเสริมการอ่าน การจัด Reading Challenge การอภิปรายหลังการอ่าน โดยเน้นการให้นักเรียนมีบทบาทเป็นผู้นำและผู้ริเริ่มกิจกรรม

5. อภิปรายผล

ผลการวิจัย เรื่อง การประเมินโครงการส่งเสริมการอ่านของโรงเรียนในสหวิทยาเขตลุ่มน้ำปิง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาตาก สามารถนำผลการวิจัยมาอภิปรายผลได้ดังนี้

1. การประเมินโครงการส่งเสริมการอ่านของโรงเรียนในสหวิทยาเขตลุ่มน้ำปิง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาตากโดยภาพรวม อยู่ในระดับมาก ซึ่งผลการตัดสินตามเกณฑ์การประเมินผ่านเกณฑ์ เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านเรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากน้อยไปหามาก ดังนี้ ด้านผลผลิต ด้านปัจจัยเบื้องต้น และ ด้านกระบวนการ ตามลำดับ ทั้งนี้อาจเป็นเพราะว่าโครงการส่งเสริมการอ่านได้รับความร่วมมือจากทุกฝ่ายที่เกี่ยวข้องทั้งผู้บริหารสถานศึกษาที่ให้ความสำคัญ ครูผู้รับผิดชอบมีความมุ่งมั่นในการดำเนินงาน และนักเรียนมีความสนใจในกิจกรรม อีกทั้งโครงการมีการวางแผนอย่างเป็นระบบ มีการดำเนินงานอย่างต่อเนื่อง และมีการติดตามประเมินผลเป็นระยะ ซึ่งสอดคล้องกับแนวคิดรูปแบบการประเมิน IPO Model (ชัยยุทธ์ ศิริสุทธิ, 2545

อ้างอิงใน บรรจบ จันทอง, 2565) ว่าการประเมินโครงการที่มีประสิทธิภาพต้องประเมินทั้งปัจจัยนำเข้า กระบวนการ และผลผลิตโดยการมองว่าโครงการเป็นระบบที่มีองค์ประกอบสำคัญที่เชื่อมโยงกัน ทั้งปัจจัยนำเข้า กระบวนการ และผลผลิต โดยการดำเนินโครงการที่มีประสิทธิภาพต้องคำนึงถึงความสัมพันธ์ขององค์ประกอบทั้งหมด นอกจากนี้ ผลการวิจัยยังสอดคล้องกับแนวคิดการพัฒนาคุณภาพโดยใช้วงจร PDCA ของ เดมมิ่ง (Deming) ที่เน้นการพัฒนาอย่างต่อเนื่องผ่านกระบวนการวางแผน (Plan) การลงมือปฏิบัติ (Do) การตรวจสอบ (Check) และการปรับปรุง (Act) ซึ่งโครงการส่งเสริมการอ่านมีการดำเนินงานตามวงจรคุณภาพนี้ ทำให้เกิดการพัฒนาระบบอย่างต่อเนื่อง ผลการวิจัยนี้ยังสอดคล้องกับงานวิจัยของ กุสุมา กรองทิพย์ และ ภูมิพิพัฒน์ รักพรหมงคล (2565) ที่ประเมินโครงการห้องสมุดมีชีวิต ของโรงเรียนศรีเทพประชาสรรค์ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเพชรบูรณ์ เขต 40 พบว่า ผลการประเมินในภาพรวมอยู่ในระดับมาก โดยด้านกระบวนการมีค่าเฉลี่ยสูงสุด และยังพบว่าปัจจัยสำคัญที่ส่งผลต่อความสำเร็จคือความร่วมมือของทุกฝ่ายและการดำเนินงานอย่างเป็นระบบ

2. ด้านปัจจัยเบื้องต้น โดยรวมอยู่ในระดับมาก ซึ่งผลการตัดสินตามเกณฑ์การประเมินผ่านเกณฑ์ ทั้งนี้ อาจเป็นเพราะการทำงานเป็นไปอย่างเป็นระบบ มีการดำเนินงานตามขั้นตอน โดยมีการวางแผนการทำงาน และการตรวจสอบผลการดำเนินงานอย่างต่อเนื่อง เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านสามารถสรุปผลได้ ดังนี้

2.1 บุคลากรดำเนินงาน โดยรวมอยู่ในระดับมาก ซึ่งผลการตัดสินตามเกณฑ์การประเมินผ่านเกณฑ์ ทั้งนี้ อาจเป็นเพราะว่าโรงเรียนมีการแต่งตั้งคณะกรรมการดำเนินงานที่มีความรู้ความสามารถ มีการกำหนดบทบาทหน้าที่อย่างชัดเจน ผู้บริหารให้ความสำคัญและสนับสนุนการดำเนินโครงการ ครูผู้รับผิดชอบมีความมุ่งมั่นตั้งใจในการปฏิบัติงาน และมีการสร้างเครือข่ายความร่วมมือกับผู้ปกครองและชุมชนในการส่งเสริมการอ่าน ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของอาจารย์ เกษมสุข (2566) ที่พบว่า ความสำเร็จของโครงการส่งเสริมการอ่านขึ้นอยู่กับความร่วมมือของบุคลากรทุกฝ่าย โดยเฉพาะผู้บริหารที่ให้การสนับสนุนและครูที่มีความเข้าใจเป้าหมายของโครงการ

2.2 วัสดุอุปกรณ์ โดยรวมอยู่ในระดับมาก ซึ่งผลการตัดสินตามเกณฑ์การประเมินผ่านเกณฑ์ ทั้งนี้ อาจเป็นเพราะว่าโรงเรียนมีการจัดเตรียมหนังสือ สื่อในการอ่าน และวัสดุอุปกรณ์ที่เกี่ยวข้องกับการส่งเสริมการอ่านอย่างเพียงพอและหลากหลาย มีการจัดหาหนังสือที่ตรงกับความสนใจของนักเรียน มีการนำเทคโนโลยีมาใช้ในการส่งเสริมการอ่าน เช่น E-book หรือแอปพลิเคชันการอ่านต่างๆ ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของเข็ม ขอบกิตติ์วรกุล (2560) ที่พบว่า การมีวัสดุอุปกรณ์และสื่อการอ่านที่หลากหลายและทันสมัยช่วยกระตุ้นความสนใจในการอ่านของนักเรียน

2.3 สถานที่ โดยรวมอยู่ในระดับมาก ซึ่งผลการตัดสินตามเกณฑ์การประเมินผ่านเกณฑ์ ทั้งนี้ อาจเป็นเพราะว่าโรงเรียนมีการจัดสภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการอ่าน มีห้องสมุดที่ทันสมัย สะอาด สว่าง และมีบรรยากาศที่เชิญชวนให้เข้าไปใช้บริการ มีมุมการอ่านในห้องเรียนและบริเวณต่างๆ ของโรงเรียน และมีการจัดพื้นที่การอ่านที่สอดคล้องกับความต้องการของนักเรียน ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของอนุชา ครุสิงห์ (2560) ที่พบว่า การจัดสภาพแวดล้อมทางกายภาพที่เหมาะสม โดยเฉพาะห้องสมุดที่มีบรรยากาศดึงดูดใจและมุมการอ่านที่สะดวกสบาย เป็นปัจจัยสำคัญที่ส่งเสริมให้นักเรียนมีนิสัยรักการอ่าน

2.4 งบประมาณ โดยรวมอยู่ในระดับมาก ซึ่งผลการตัดสินตามเกณฑ์การประเมินผ่านเกณฑ์ ทั้งนี้ อาจเป็นเพราะว่าโรงเรียนได้รับการจัดสรรงบประมาณจากหน่วยงานต้นสังกัดอย่างเพียงพอ มีการระดมทุนจากผู้ปกครองและชุมชนเพื่อสนับสนุนโครงการ มีการจัดสรรงบประมาณอย่างเหมาะสมและคุ้มค่า และมีการใช้งบประมาณอย่างโปร่งใสตรวจสอบได้ ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของกุสุมา กรองทิพย์ และ ภูมิพิพัฒน์ รักพรหมงคล (2565) ที่พบว่า ความเพียงพอของงบประมาณและการบริหารงบประมาณอย่างมีประสิทธิภาพเป็นปัจจัยหนึ่งที่ส่งผลต่อความสำเร็จของโครงการส่งเสริมการอ่าน

3. ด้านกระบวนการ โดยรวมอยู่ในระดับมาก ซึ่งผลการตัดสินตามเกณฑ์การประเมินผ่านเกณฑ์ ทั้งนี้ อาจเป็นเพราะว่าโรงเรียนมีการดำเนินงานตามขั้นตอนอย่างเป็นระบบ มีการวางแผนที่ชัดเจน และมีการติดตามประเมินผลอย่างต่อเนื่อง ซึ่งสอดคล้องกับแนวคิดของธัญมัย ปรัชญาวุฒิรัตน์ (2563) ได้กล่าวถึงแนวทางการบริหารมุ่งผลสัมฤทธิ์เกี่ยวกับวงจรคุณภาพ PDCA ที่เน้นการพัฒนาอย่างต่อเนื่อง เมื่อพิจารณาแต่ละด้านสามารถอภิปรายผลได้ดังนี้

3.1 การเตรียมการจัดกิจกรรม โดยรวมอยู่ในระดับมาก ซึ่งผลการตัดสินตามเกณฑ์การประเมินผ่านเกณฑ์ ทั้งนี้อาจเป็นเพราะว่าโรงเรียนมีการประชุมวางแผนการดำเนินงานอย่างละเอียด มีการกำหนดปฏิทินการดำเนินงาน มีการประชุมชี้แจงแนวทางการดำเนินงานให้ผู้เกี่ยวข้องทราบ และมีการเตรียมความพร้อมทั้งด้านบุคลากร วัสดุอุปกรณ์ และสถานที่ ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของเข็ม ขอบกิตต์วีรกุล (2560) ที่พบว่า การเตรียมการที่ดีโดยเฉพาะการวางแผนอย่างรอบคอบและการมอบหมายงานที่ชัดเจนเป็นปัจจัยสำคัญที่ส่งผลต่อความสำเร็จของโครงการ

3.2 การดำเนินกิจกรรม โดยรวมอยู่ในระดับมาก ซึ่งผลการตัดสินตามเกณฑ์การประเมินผ่านเกณฑ์ ทั้งนี้อาจเป็นเพราะว่าโรงเรียนมีการดำเนินกิจกรรมตามแผนที่กำหนดไว้ มีการจัดกิจกรรมที่หลากหลายและน่าสนใจ มีการเปิดโอกาสให้นักเรียนมีส่วนร่วมในการเสนอและออกแบบกิจกรรม และมีการบูรณาการกิจกรรมส่งเสริมการอ่านเข้ากับการเรียนการสอนในกลุ่มสาระต่างๆ ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ อนันตชัย ทองปาน (2564) ที่พบว่า การจัดกิจกรรมส่งเสริมการอ่านที่หลากหลายและสอดคล้องกับความสนใจของนักเรียนจะช่วยกระตุ้นให้นักเรียนมีนิสัยรักการอ่านมากขึ้น

3.3 การประเมินผลตรวจสอบผลการดำเนินงาน โดยรวมอยู่ในระดับมาก ซึ่งผลการตัดสินตามเกณฑ์การประเมินผ่านเกณฑ์ ทั้งนี้อาจเป็นเพราะว่าโรงเรียนมีการกำหนดเกณฑ์การประเมินที่ชัดเจน มีการพัฒนาเครื่องมือประเมินที่มีคุณภาพ มีการประเมินผลอย่างต่อเนื่องทั้งระหว่างและหลังการดำเนินโครงการ มีการประเมินผลที่ครอบคลุมทั้งด้านปริมาณและคุณภาพ และมีการรายงานผลการประเมินให้ผู้เกี่ยวข้องทราบ ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของกุสุมา กรองทิพย์ และ ภูมิพิพัฒน์ รักพรหมงคล (2565) ที่พบว่า การประเมินผลอย่างเป็นระบบและต่อเนื่องช่วยให้เห็นพัฒนาการของการดำเนินโครงการและสามารถปรับปรุงแก้ไขได้ทันที่

3.4 การปรับปรุงและแก้ไขโดยรวมอยู่ในระดับมาก ซึ่งผลการตัดสินตามเกณฑ์การประเมินผ่านเกณฑ์ ทั้งนี้อาจเป็นเพราะว่าโรงเรียนมีการนำผลการประเมินมาวิเคราะห์เพื่อหาจุดเด่นและจุดที่ควรพัฒนา มีการประชุมผู้เกี่ยวข้องเพื่อหาแนวทางในการปรับปรุงและแก้ไข มีการปรับปรุงวิธีการดำเนินงานให้เหมาะสม

กับสถานการณ์ และมีการพัฒนากิจกรรมให้มีความน่าสนใจและสอดคล้องกับความต้องการของนักเรียนมากขึ้น ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของดนยา แยม์กู๋ (2566) ที่พบว่า การนำผลการประเมินมาใช้ในการปรับปรุงการดำเนินงานอย่างต่อเนื่องเป็นกุญแจสำคัญของการพัฒนาคุณภาพโครงการ

4. ด้านผลผลิต โดยรวมอยู่ในระดับมาก ซึ่งผลการตัดสินตามเกณฑ์การประเมินผ่านเกณฑ์ ทั้งนี้อาจเป็นเพราะว่าโครงการส่งเสริมการอ่านส่งผลให้นักเรียนมีพฤติกรรมการอ่านเพิ่มขึ้น แต่อาจมีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุดเมื่อเทียบกับด้านอื่นๆ เนื่องจากการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมของนักเรียนต้องใช้เวลาและความต่อเนื่อง เมื่อพิจารณาแต่ละด้านสามารถอภิปรายผลได้ดังนี้

4.1 นักเรียนได้อ่านและศึกษาค้นคว้าเรื่องราวต่างๆ ที่เป็นประโยชน์ต่อการเรียนและการดำเนินชีวิต โดยรวมอยู่ในระดับมาก ซึ่งผลการตัดสินตามเกณฑ์การประเมินผ่านเกณฑ์ ทั้งนี้อาจเป็นเพราะว่านักเรียนมีโอกาสได้อ่านหนังสือที่หลากหลายทั้งหนังสือเรียน หนังสือความรู้ทั่วไป หนังสือสารคดี และหนังสือบันเทิงคดี นักเรียนสามารถนำความรู้จากการอ่านไปใช้ในการเรียนและการดำเนินชีวิตประจำวัน และนักเรียนเห็นคุณค่าของการอ่านว่าเป็นเครื่องมือในการแสวงหาความรู้ ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของกชนิภา รัตนมณเฑียรชัย และวีระยุทธ ชาตะกาญจน์ (2564) ที่พบว่า โครงการส่งเสริมการอ่านช่วยให้นักเรียนได้รับประโยชน์จากการอ่านทั้งด้านวิชาการและการใช้ชีวิต

4.2 นักเรียนได้พัฒนาทักษะการอ่าน การคิด และการเขียนบันทึกเรื่องราวที่อ่านในสมุดบันทึกการอ่าน โดยรวมอยู่ในระดับมาก ซึ่งผลการตัดสินตามเกณฑ์การประเมินผ่านเกณฑ์ ทั้งนี้อาจเป็นเพราะว่านักเรียนได้ฝึกฝนทักษะการอ่านจับใจความ การวิเคราะห์ และการสังเคราะห์จากเรื่องที่อ่าน นักเรียนได้ฝึกทักษะการคิดวิเคราะห์และการคิดสร้างสรรค์ผ่านกิจกรรมต่างๆ เช่น การตอบคำถาม การแสดงความคิดเห็น และการสรุปความ และนักเรียนได้ฝึกทักษะการเขียนผ่านการบันทึกเรื่องราวที่อ่านในสมุดบันทึกการอ่าน ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของอาจารย์ เกษมสุข (2566) ที่พบว่า การจดบันทึกการอ่านช่วยพัฒนาทักษะการคิดวิเคราะห์และการเขียนของนักเรียน

4.3 นักเรียนมีนิสัยรักการอ่านและการเรียนรู้ โดยรวมอยู่ในระดับมาก ซึ่งผลการตัดสินตามเกณฑ์การประเมินผ่านเกณฑ์ ทั้งนี้อาจเป็นเพราะว่านักเรียนมีเจตคติที่ดีต่อการอ่าน มองว่าการอ่านเป็นกิจกรรมที่มีประโยชน์และน่าสนใจ นักเรียนมีความกระตือรือร้นในการอ่านและค้นคว้าเพิ่มเติมด้วยตนเอง และนักเรียนใช้เวลาว่างในการอ่านมากขึ้น ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของเข็ม ขอบกิตต์วรกุล (2560) ที่พบว่า การจัดกิจกรรมส่งเสริมการอ่านอย่างต่อเนื่องและสม่ำเสมอช่วยปลูกฝังนิสัยรักการอ่านให้กับนักเรียน

5. แนวทางพัฒนาการดำเนินโครงการส่งเสริมการอ่านของโรงเรียนในสหวิทยาเขตลุ่มน้ำปิง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาตาก ผู้เชี่ยวชาญได้เสนอแนวทางพัฒนาว่าควรดำเนินการดังนี้

5.1 ด้านปัจจัยเบื้องต้น ควรดำเนินการในอันดับแรก ได้แก่ สถานศึกษาควรสร้างกลไกการใช้ทรัพยากรร่วมกันระหว่างโรงเรียนในสหวิทยาเขตเพื่อลดต้นทุนและเพิ่มประสิทธิภาพการดำเนินโครงการ หรือแสวงหาแหล่งทุนเพิ่มเติมจากภาคเอกชน หน่วยงานภายนอก หรือกองทุนสนับสนุนการศึกษา พร้อมทั้งพัฒนาระบบการติดตามการใช้งบประมาณที่โปร่งใสตรวจสอบได้รองลงมา ได้แก่ สถานศึกษาควรมีหลักสูตรฝึกอบรมเชิงปฏิบัติการเฉพาะทางด้านการส่งเสริมการอ่านเพื่อพัฒนาความรู้และทักษะของบุคลากรผ่านการอบรม การ

แลกเปลี่ยนเรียนรู้ และพัฒนาค้นคว้าความรู้ออนไลน์เกี่ยวกับเทคนิคการส่งเสริมการอ่าน และสถานศึกษาควรมีการพัฒนากระบวนการสื่อสารสนเทศเพื่อการบริหารจัดการและติดตามประเมินผลพฤติกรรมการอ่านของนักเรียนรายบุคคลและใช้เทคโนโลยีข้อมูลในการวิเคราะห์ประสิทธิภาพของกิจกรรมส่งเสริมการอ่านที่จัดขึ้นทั้งนี้อาจเป็นเพราะงบประมาณจากภาครัฐมีจำกัดและไม่เพียงพอต่อการพัฒนากิจกรรมส่งเสริมการอ่านที่มีคุณภาพสอดคล้องกับแนวคิดการระดมทรัพยากรทางการศึกษาที่เน้นการแสวงหาความร่วมมือจากหลากหลายภาคส่วนเพื่อสนับสนุนการจัดการศึกษา อีกทั้งบุคลากรทางการศึกษายังขาดความเชี่ยวชาญเฉพาะด้านในการจัดกิจกรรมส่งเสริมการอ่านที่มีประสิทธิภาพ สอดคล้องกับแนวคิดการพัฒนาวิชาชีพครูแบบเฉพาะทางที่เน้นการสร้างผู้เชี่ยวชาญเฉพาะด้านเพื่อพัฒนาคุณภาพการจัดการเรียนรู้และการขาดระบบข้อมูลที่มีประสิทธิภาพทำให้การติดตามพฤติกรรมการอ่านของนักเรียนและการประเมินผลกิจกรรมขาดความแม่นยำ สอดคล้องกับแนวคิดการบริหารจัดการโดยใช้ข้อมูลเป็นฐานที่เน้นการใช้ข้อมูลสารสนเทศในการตัดสินใจและพัฒนาคุณภาพการศึกษา

5.2 ด้านกระบวนการดำเนินงาน ควรดำเนินการในอันดับแรก ได้แก่ สถานศึกษาควรส่งเสริมการมีส่วนร่วมระหว่างนักเรียน ครู ผู้ปกครอง ชุมชน และหน่วยงานภายนอก ผ่านกิจกรรมการอ่านที่หลากหลาย เช่น การจัดตั้งคณะกรรมการร่วม และการสร้างเครือข่ายความร่วมมือระหว่างโรงเรียน รองลงมา ได้แก่ สถานศึกษาควรมีการพัฒนากิจกรรมที่หลากหลาย น่าสนใจ และทันสมัย เช่น กิจกรรมการแสดงละคร การทำหนังสือทำมือ และการใช้สื่อสังคมออนไลน์ในการแนะนำหนังสือที่ตอบสนองความสนใจและความต้องการของผู้เรียนในยุคดิจิทัล และสถานศึกษาควรมีการผสมผสานกิจกรรมส่งเสริมการอ่านเข้ากับการเรียนการสอนในทุกกลุ่มสาระการเรียนรู้ ใช้แนวคิด Active Learning ให้การอ่านเป็นส่วนหนึ่งของการสอน และสอดแทรกกิจกรรมการอ่านเข้าไปในเนื้อหาวิชาที่สอนทั้งนี้อาจเป็นเพราะการสร้างวัฒนธรรมการอ่านที่ยั่งยืนต้องอาศัยความร่วมมือจากทุกภาคส่วน สอดคล้องกับแนวคิดการจัดการศึกษาแบบมีส่วนร่วม ที่เน้นการสร้างความร่วมมือระหว่างผู้มีส่วนได้ส่วนเสียในการพัฒนาคุณภาพการศึกษา การพัฒนากิจกรรมที่หลากหลาย น่าสนใจ สอดคล้องกับแนวคิดการจัดการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 ที่เน้นการออกแบบกิจกรรมที่สอดคล้องกับบริบทและความสนใจของผู้เรียนยุคใหม่ และการผสมผสานกิจกรรมส่งเสริมการอ่านเข้ากับการเรียนการสอนในทุกกลุ่มสาระการเรียนรู้ ทั้งนี้อาจเป็นเพราะการแยกกิจกรรมส่งเสริมการอ่านออกจากการเรียนการสอนปกติทำให้ขาดความต่อเนื่องและเชื่อมโยง สอดคล้องกับแนวคิดการบูรณาการการเรียนรู้ที่เน้นการเชื่อมโยงทักษะการอ่านเข้ากับการเรียนรู้ในทุกกลุ่มสาระวิชา

5.3 ด้านผลผลิต ควรดำเนินการในอันดับแรก ได้แก่ สถานศึกษาควรมีการสร้างชุมชนแห่งการอ่าน เช่น การจัดตั้งกลุ่มหรือชมรมนักอ่านที่เปิดโอกาสให้ผู้เรียนได้แลกเปลี่ยนประสบการณ์การอ่านร่วมกัน สร้างเครือข่ายระหว่างโรงเรียน การสร้างกิจกรรมอ่านเป็นกลุ่มทั้งในรูปแบบออนไลน์และออฟไลน์ เพื่อสร้างวัฒนธรรมการอ่านแบบมีส่วนร่วม รองลงมา ได้แก่ สถานศึกษาควรมีการประยุกต์ใช้แอปพลิเคชัน แพลตฟอร์มออนไลน์ และสื่อสังคมออนไลน์เพื่อกระตุ้นการอ่าน ติดตามความก้าวหน้า และบันทึกการอ่าน รวมถึงการใช้เครื่องมือดิจิทัลที่นักเรียนสามารถเข้าถึงได้ง่าย เพื่อให้การอ่านและการบันทึกสอดคล้องกับรูปแบบการเรียนรู้ในยุคดิจิทัล สถานศึกษาควรมีการพัฒนากระบวนการบันทึกการอ่านที่น่าสนใจและเข้าถึง

ง่าย เช่น Reading Passport หรือแอปพลิเคชันบันทึกการอ่าน การกำหนดเป้าหมายการอ่านที่ชัดเจนและวัดผลได้ และการนำข้อมูลการบันทึกมาใช้ในการประเมิน และสถานศึกษาควรมีการจัดกิจกรรมที่ส่งเสริมการมีส่วนร่วมและการแข่งขันในรูปแบบกลุ่มหรือทีม เช่น การประกวดกิจกรรมส่งเสริมการอ่าน การจัด Reading Challenge การอภิปรายหลังการอ่าน โดยเน้นการให้นักเรียนมีบทบาทเป็นผู้นำและผู้ริเริ่มกิจกรรม ทั้งนี้อาจเป็นเพราะการสร้างวัฒนธรรมการอ่านต้องอาศัยบรรยากาศและสภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ สอดคล้องกับแนวคิดชุมชนแห่งการเรียนรู้ที่เน้นการสร้างสภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการแลกเปลี่ยนประสบการณ์ และส่งเสริมวัฒนธรรมการเรียนรู้ร่วมกัน ส่วนการประยุกต์ใช้แอปพลิเคชัน แพลตฟอร์มออนไลน์ และสื่อสังคมออนไลน์เพื่อกระตุ้นการอ่าน ทั้งนี้อาจเป็นเพราะพฤติกรรมการใช้เทคโนโลยีของผู้เรียนในปัจจุบันเปลี่ยนแปลงไป สอดคล้องกับแนวคิดการเรียนรู้ดิจิทัลที่เน้นการใช้เทคโนโลยีดิจิทัลเป็นเครื่องมือในการส่งเสริมการเรียนรู้ให้สอดคล้องกับบริบทของสังคมปัจจุบัน และการพัฒนาระบบการบันทึกการอ่านที่น่าสนใจและเข้าถึงง่าย ทั้งนี้อาจเป็นเพราะระบบการบันทึกแบบดั้งเดิมขาดความน่าสนใจและไม่จูงใจให้นักเรียนติดตามความก้าวหน้าของตนเอง สอดคล้องกับแนวคิดการประเมินเพื่อการเรียนรู้ที่เน้นการใช้การประเมินเป็นเครื่องมือในการพัฒนาการเรียนรู้อย่างต่อเนื่อง การจัดกิจกรรมที่ส่งเสริมการมีส่วนร่วมและการแข่งขันในรูปแบบกลุ่มหรือทีม ทั้งนี้อาจเป็นเพราะการเรียนรู้แบบร่วมมือและการมีปฏิสัมพันธ์ทางสังคมช่วยกระตุ้นความสนใจและการมีส่วนร่วมของผู้เรียน สอดคล้องกับแนวคิดการเรียนรู้แบบร่วมมือที่เน้นการสร้างปฏิสัมพันธ์ทางสังคมเพื่อส่งเสริมการเรียนรู้ร่วมกัน

6. ข้อเสนอแนะ

ข้อเสนอแนะสำหรับการนำผลการวิจัยไปใช้

1. ข้อเสนอแนะระดับนโยบาย

1.1 สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ควรนำผลการวิจัยนี้มาพัฒนานโยบายการใช้ทรัพยากรร่วมกันระหว่างโรงเรียนในสหวิทยาเขต รวมทั้งกำหนดแนวทางการหาแหล่งทุนจากภาคเอกชนและหน่วยงานภายนอก

1.2 สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ควรนำผลการวิจัยนี้มาสร้างนโยบายเครือข่ายความร่วมมือระหว่างโรงเรียนกับหน่วยงานภายนอกเพื่อพัฒนาเทคโนโลยีและนวัตกรรมด้านการส่งเสริมการอ่าน และกิจกรรมการส่งเสริมการอ่านที่หลากหลาย

2. ข้อเสนอแนะระดับองค์กร

2.1 สถานศึกษา ควรนำผลการวิจัยนี้มาพัฒนาสภาพแวดล้อมและกิจกรรมในการส่งเสริมการอ่านทั้งด้านพื้นที่ ป้ายนิเทศ และการจัดหารวมทั้งการบริหารทรัพยากร

2.2 สถานศึกษา ควรนำผลการวิจัยนี้มาวางแผนการดำเนินงานอย่างเป็นระบบ สร้างชุมชนแห่งการเรียนรู้เพื่อพัฒนางานส่งเสริมการอ่าน และสร้างวัฒนธรรมการอ่านแบบมีส่วนร่วมในโรงเรียน

3. ข้อเสนอแนะระดับบุคคล

3.1 คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ควรนำผลการวิจัยนี้มาสนับสนุนการสร้างแรงจูงใจ

ให้กับผู้เรียนได้เห็นคุณค่าและประโยชน์ของการอ่าน และให้ความร่วมมือกับโรงเรียนในการสร้างสังคมแห่งการอ่าน

3.2 ผู้บริหารสถานศึกษา ควรสนับสนุนและพัฒนาระบบติดตามความก้าวหน้า และรายงานผลการดำเนินโครงการส่งเสริมการอ่านอย่างสม่ำเสมอ

3.3 ครูและบุคลากรทางการศึกษา ควรสอดแทรกกิจกรรมการอ่านเข้ามาเป็นส่วนหนึ่งของกระบวนการเรียนเรียน โดยพัฒนาทักษะการใช้เทคโนโลยีและสื่อดิจิทัลในการส่งเสริมการอ่าน รวมไปถึงการสอดแทรกกิจกรรมการอ่านเข้าไปในเนื้อหาวิชาที่สอนอย่างสม่ำเสมอ

ข้อเสนอแนะสำหรับการวิจัยครั้งต่อไป

1. ควรศึกษาวิจัยผลการดำเนินงานโครงการส่งเสริมการอ่าน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาอย่างต่อเนื่องเพื่อพัฒนาโครงการให้มีความเหมาะสมในทุกด้าน
2. ควรมีการวิจัยเพื่อพัฒนาระบบการพัฒนาผู้บริหาร ครูผู้สอน นักเรียน และผู้ปกครองที่มีส่วนร่วมในโครงการส่งเสริมการอ่าน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา เพื่อพัฒนาโครงการให้ก้าวหน้าต่อไป
3. ควรเพิ่มการประเมินรูปแบบอื่น ๆ ในการประเมินครั้งต่อไป

เอกสารอ้างอิง

- กชนิภา รัตนมณฑิยรัชย์, & วีระยุทธ ชาตะกาญจน์. (2564). การประเมินโครงการส่งเสริมนิสัยรักการอ่าน โรงเรียนอนุบาลควนขนุน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพัทลุง เขต 1. *รัชต์ภาคย์*, 15(42), 163–174.
- กระทรวงศึกษาธิการ. (2566, 23 พฤศจิกายน). *ประกาศกระทรวงศึกษาธิการ เรื่อง นโยบายการศึกษาของกระทรวงศึกษาธิการ ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2567–2568*.
<https://moe360.blog/2023/12/06/p55122/>
- กฤษมา กรองทิพย์, & ภูมิพัฒน์ รักพรมงค. (2565). การประเมินโครงการห้องสมุดมีชีวิตของโรงเรียนศรีเทพ ประชาสรรค์ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเพชรบูรณ์. *วารสารครุศาสตร์ คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏกำแพงเพชร*, 5(10), 1–13.
- เข้ม ขอบกิตติ์วรกุล. (2560). การประเมินโครงการส่งเสริมนิสัยรักการอ่านโรงเรียนอมก๋อยวิทยาคม จังหวัดเชียงใหม่. *Veridian E-Journal, Silpakorn University*, 10, 2009–2023.
- ดนยา แยมภู. (2566). การประเมินโครงการส่งเสริมการอ่านห้องสมุดประชาชนจังหวัดเพชรบุรีสำหรับนักศึกษาการศึกษาขั้นพื้นฐาน ศูนย์การศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยอำเภอเมืองเพชรบุรี จังหวัดเพชรบุรี. *مجلةเพชรบุรีปริทรรศน์*, 6(1), 1–17.
- ธัญมัย ปรัชญาวุฒิรัตน์. (2563). *การสร้างทฤษฎีฐานรากภาวะผู้นำผู้บริหารสถานศึกษา: พหุกรณีศึกษา [วิทยานิพนธ์ดุษฎีบัณฑิต, มหาวิทยาลัยนเรศวร]*.
- บรรจบ จันทอง. (2565). *การประเมินโครงการพัฒนาศักยภาพครูด้านการจัดการเรียนรู้แบบเชิงรุกของโรงเรียนพระปริยัติธรรม จังหวัดน่าน [วิทยานิพนธ์มหาบัณฑิต, มหาวิทยาลัยพะเยา]*.

- บุญชม ศรีสะอาด. (2560). *การวิจัยเบื้องต้น* (พิมพ์ครั้งที่ 10). สุวีริยาสาส์น.
- พงศ์ศักดิ์ สังขภิญโญ. (2563). ปัญหาการอ่านในสังคมไทย: บริบทระบบการศึกษาและปัจจัยสนับสนุน. *มนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์*, 12(1), 1-32.
- สถาบันส่งเสริมการสอนวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี. (2566, 6 ธันวาคม). *การแถลงข่าวผลการประเมิน PISA 2022*. <https://pisathailand.ipst.ac.th/news-21/>
- สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาตาก. (2567). *แผนปฏิบัติการขับเคลื่อนนโยบายและจุดเน้น และนโยบายระยะเร่งด่วน (Quick Win) ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2567*. <https://drive.google.com/file/d/1Q2G3rZMrWV0-TuW9jSrullPZWRdpSWAb/view>
- สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน. (2567). *วิสัยทัศน์ นโยบาย และจุดเน้น Quick Win*. <https://www.secondarytak.go.th/wp-content/uploads/2023/11/นโยบาย-จุดเน้น-67-68-และ-Quick-Win-67-2.11.66.pdf>
- องค์การยูนิเซฟ ประเทศไทย. (2567, 26 พฤษภาคม). *เด็กทุกคนอ่านได้*. <https://www.unicef.org/thailand/th/every-child-can-read>
- อนันตชัย ทองปาน. (2564). *การประเมินโครงการยกระดับคุณภาพด้านการอ่าน การเขียน และคิดวิเคราะห์ ของนักเรียนในระดับการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐานโดยใช้รูปแบบ CIPPIEST* [วิทยานิพนธ์มหาบัณฑิต, มหาวิทยาลัยราชภัฏรำไพพรรณี].
- อนุชา ครสิงห์. (2560). *การประเมินโครงการรักการอ่านโรงเรียนเปรมประชา สังกัดสำนักงานเขตดอนเมือง กรุงเทพมหานคร* [วิทยานิพนธ์มหาบัณฑิต, มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช].
- อาจารย์ เกษมสุข. (2566). *การประเมินโครงการพัฒนาความสามารถด้านการอ่าน การเขียน และการพูด สื่อสารของโรงเรียนมงคลวิทยา จังหวัดลำพูน* [วิทยานิพนธ์มหาบัณฑิต, มหาวิทยาลัยเชียงใหม่].